

Ponosni smo, da smo Slovenci.

Citali smo, da se mnogo Slovencev-bojnikov z različnih bojišč oglasa v Vašem cenj. listu. Da pa ne zaostanemo za drugimi tudi mi Makolčani, zato Vam evo glasu tudi od nas. Sicer smo zelo razkropljeni, a vendar se gotovo vsak rad spominja svojcev in svoje ožje domovine. Ponosni smo, da smo Slovenci in v sedanji svetovni vojski priznani junaki. Saj to dovolj povedo odlikovanja, ki so jih že in jih vedno še dobili naši junaki. In to si tudi zaslužijo. Kadarkoli nas napadejo polentarji, jih vržemo nazaj; niti kolk ne niso čez naše jarke. Mora se priznati, res občudovanja vredni so naši borilci. — Naravnost veselijo se obiska našega izdajalskega sosedu. Vriskaje nastopijo proti sovražnemu napadu, kar se je ravno pred kratkim večkrat dogodilo na Doberdolski planoti. Se ranjeni vojaki, ne meneč se za bolečine, so delili streljajočim tovarišem z huraklii municijo, dokler ni bil italijanski napad odbit. Bomo videli, kakšno zabavo nam bodo priredili za — praznike! Saj res, zdaj se bližajo oni lepi božični dnevi. Mnogim od nas ne bo mogoče uživati jih v krogu svojih dragih. Vendar pa se jih bomo mi, kakor tudi Vi, dragi bralci „Slovenskega Gospodarja“, vroče spominjali v molitvi. Naj jim da božje Dete v angeljski družbi uživati drevesce božično, nam pa v Njegovem imenu stražiti nepremagljivo njihove grobove.

Prisrčno se zahvaljujemo za nam tako priljubljena berila, ki nam prinašajo redno zanimiva poročila iz naše mile domovine. Sporočamo vsem dragim znancom in bralcem „Slovenskega Gospodarja“ prav iskrene pozdrave ter vam želimo skupno vesele božične praznike ter prav srečno Novo leto! — Janko Mlaker, narednik; Jože Ivanuš, računski narednik; France Matjašič, četovodja; Lenart Mesarič, desetenik; Janko Gabrovec, poddesetenik in France Jančič, pešec.

Slovenski pešpolk št 87 na Doberdolski planoti

Strašno bobnenje, ki odmeva iz polentarskih topov, je v čast nam slovenskim fantom, a sovražniku v sramoto. Človek bi mislil, da so se razkačile vse naravne sile, hoteč zdrobiti vsako živo bitje, tako razsaja grozni ogenj sovražne artilerije. A mi fantje s Slovenskega Stašerja ostanemo na svojem mestu trdnje kot skala. Nekaj žrtv pa le povzroči to divjanje in bruhanje sovražnikovih topov. Ko se tu pa tam preseli kateri na oni svet, ga pokopljemo s častmi, kakor nam je pač mogoče pokopati tukaj ljubečega nam slovenskega korenjaka. A naše žrtve ni primerjati s težkimi žrtvami, ki jih imajo pri vsakem naskoku polentarji. Kar na kupe ležijo njihova trupla pred našimi strelskimi jarki. Temu pa se imamo zahvaliti pred vsem naši izvrstni artileriji, ki spravi polentarje pri njihovem prodiranju v grozen nered in strah. Vrh tega pa delujejo naše puške in ročne granate, da je joj. Nasprotnik začne bežati nazaj, da si še reši vsaj življenje, a je že prepozno. Če pa je že kdo tako srečen, da se odnese zdravo kožo nazaj k svojim tovarišem, mora gotovo vsled prevelikega strahu kmalu v bolnišnico. Po naskoku je zopet vse mirno. Tu si veselo zapojemo slovenske pesmice v naših strelskih okopih. Tam v podzemeljskih hišicah se zopet kratkočasijo s tem, da izdelujejo iz aluminija italijanskih šrapnelov prstane, križce, zapestnice, in še mnogo drugih reči, kar si le pač more kateri izmisliti. Marsikatera mladenka in nevesta je že prešla doma z veliko radostjo kak prstan iz takega aluminija od svojega ženina.

Prisrčno pozdrave vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ in vsem dragim doma želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto. ki pa naj bi bilo vsem v večje veselje in srečo: Ciril Zelič, četovodja, St. Rupert nad Laškim; Blaž Petan, desetenik iz Sromelj pri Brežicah; Matija Ritovšek, desetenik, St. Rupert nad Laškim; Gabrijel Bukovnik, desetenik iz Konjice; Ivan Bonajo, poddesetenik iz Celja; I. Rozin, St. Lenart pri Mariboru; enoletni prostovoljec Alojzij Zdolšek iz Ponikve; pešec Ferdo Lampreht iz Ljubčane pri Celju; pešec Dirnpek Anton, Globoko pri Brežicah in pešec Soline Miha iz St. Jurja ob juž. žel.

Kakšnega duha so framski junaki?

Enoletni prostovoljec J. Priol piše svojemu župniku sledeče:

Dokončal sem častniške izkušnje. Dali me bodo ali v — ali na italijansko fronto. Z veseljem grem tje. Ker se nahaja danes že tisoče naših slovenskih fantov in mož; kajti s takimi junaki je res prijetno iti v boj. Ponosen sem, da sem sin tega naroda, naroda, ki je ostal vsikdar zvest Bogu in domovini in kateri gleda danes s ponosom na čine, nad katerimi strmi ves kulturni svet in katerih se bodo spominjali pozni potomci s hvaležnostjo in spoštovanjem. Dal Bog temu narodu, ki vsebuje toliko zdravih in čilih moči, lepšo, solnčnejšo prihodnost. Dal tudi Bog, da bi vsi oni, ki so se izneverili milemu maternemu je-

ziku, spoznali danes, da je največja sreča in ponos vsakega Slovenca, biti slovenske krvi!

Janez Granda piše svojemu župniku redno vsakih 14 dni z južnega bojišča. Evo nekaj odlomkov njegovih zadnjih pisem:

Dne 16. oktobra 1915 piše: Minulo je že 5 mesecev, odkar sem tu in odkar nas je napadel zavrtni izdajalec, iz kojega sredine je izšel tudi morilec naše preljubljene cesarice. Že od nekdaj navdaja vsakega Avstrijca, posebno še Slovenca, želja po maščevanju nad temi zavrtnimi morilci. Res je padlo že mnogo naših tovarišev, a to nam ne vzame poguma, ampak njih kri kliče po maščevanju. Težke čase imamovčasih, a mi ne maramo za to. Sedaj smo pa imeli slabo vreme, bili smo vedno mokri in blatni, a smo kljub temu šale uganjali. Kratkega časa nam ne manjka, ker imamo „Gospodarja“, „Stražo“ in druge liste. Tudi s polentarji se zabavamo, ker jih pošteno za nos vodimo, da streljajo tja, kjer nikogar ni. Upamo trdno, da se vrnemo kot zmagovalci v premilo domovino. Spominjate se nas v molitvi, spominjate se na Vseh svetnikov naših junakov, ki so dali svoje življenje za domovino.

Dne 19. novembra 1915 piše isti med drugim: Iskrena hvala za dopisnico. Ne morete si misliti, kakšno veselje občuti vojakovo srce, ko dobi kak glas od doma. Večkrat sem bil v smrtnih nevarnostih, a vedno me je obvarovala Marija, naša mati in zaščitnica naše armade. Tu je vedno enakomerno življenje, ena pesem: sikanje krogelj, drugi glas: topovi malega kalibra, a bas pa poje debeli stric 30,5 cm. To vam je pesem, strašna sicer, a za vajene živce nekako prijetna. Vojska nekako pozverini človeka, da je gluh in neobčutljiv za vse, kar se godi okoli njega. Pravi vojak se tudi ne sme zmeniti, če ležijo kupi mrtvih in ranjenih okoli njega. Eden mojih tovarišev je bil ranjen, a niti ni poklical na pomoč, ampak mirno in potrpežljivo je čakal, da je prišel tovariš ga obvezat. Samo to se nam toči, da ne slišimo mili glas zvona, ki bi nas vabil v božji hram. Vendar nas topovski strašni glas bolj resno spominja na Boga, kakor mili glas zvona. Marsikatero otrpnelo srce se otaja ob tem glasu in se spomni na Boga! Naše najprisrčnejše želje so, dobiti priliko, da obiščemo Kralja miru v presv. zakramentu. Dokler nam pa to ni mogoče, nadomestite nas vi v premili domovini. Mi pa vam tudi obljubimo, da hočemo braniti našo domovino do zadnje kaplje krvi. V čast si štejemo, da smo ravno slovenski polki branitelji naše slovenske zemlje. Na praznik dne 8. decembra bo mladiča imela slovesnost v domači cerkvi. V duhu bom pri vas in tudi moji tovariši. Spominjate se nas in priporočite nas v varstvo Brezmadežne.

Dne 3. decembra piše zopet Janez Granda: Ravno nas je prišlo skupaj osem Framčanov in v imenu drugih vam pišem jaz. Pišem vam o čudežnem dogodku, čuje: Konec novembra strelja sovražnik na nas, kakor obnorel. V enem kritju za rezerve stojimo skupaj 10 tovarišev. Zemlja se strese, zagrmí strašen jok, 18 cm granata prileti na koncu našega kritja, ravno pri vходу. Vsi bi bili lahko mrtvi ali težko poškodovani, a čudež: dva sta bila zasipana, a sta se kmalu zdrava izklo tla. Ko smo se zbrali v prvi zmešnjavi, smo drug drugemu pripovedovali občutke in hvallili Boga za čudežno rešitev. Resnično smo bili čudežno obvarovani. Tako Marija varuje svoje, ker ona je varuhinja naša in naše armade. Vprašamo samo one, ki vedo povedati, da ni Boga, kaj porečejo k temu. Bliža se božični dan, ki se ga veseli vsak kristjan. Naj bodo združene vaše molitve z našimi prošnjami, da bi nam božje Dete prineslo ljubi mir, da bomo lahko voščili na sv. večer drug drugemu mir ljudem na zemlji in čali slavo Bogu v višavah. Janez Granda, Franc Klauž, Janez Kristof, Jožef Vešnik, Jurij Repnik, Janez Mom, Jožef Fregl, Jožef Finžgar.

Odkod li imajo framski junaki takega duha? Odgovor je kratek: od cerkve in Sole!

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Na grških tleh severno od Soluna utegne priti v bližnji prihodnosti do večjih bojov med angleško-francoskimi ter avstrijsko-nemškimi četami. Angleži in Francozi z veliko naglico utrjujejo Solun, da se zavarujejo proti morebitni ofenzivi naših čet. Bolgari so med tem na grško mejo postavili novo armado 150.000 mož, ki bo pripravljena za pomoč našim četam. Grčija je iz Soluna in solunskega okrožja odpoklicala večino svojih čet. Proti angleško-francoskemu utrjevanju Soluna je Grčija sicer protestirala, a ostal je ta protest glas vpijočega v puščavi. Med tem so se vršile na Grškem volitve za državni zbor, pri katerih je zmagala vladna stranka, to je pristasi stranke, ki želi, da ostane Grčija slejkoprej popolnoma nepristranska. S tem so dobili politiki, n. pr. Venizelos, ki neprestano hujskajo na vojsko zoper Bolgarijo in Avstrijo, občutno breco. Grška vlada je v težkem položaju, ker četverosporazum hudo pritiska na njo, naj se uda vsem njegovim zahtevam. Da bi Grčija dejansko posegla v vojno, temu se kralj in se-

danja vlada ustavlja na vso moč. Kar se pa dostaje drugih četverosporazumovih zahtev, ni za nje popolnoma gluha grška vlada. Nekoliko se ustavlja, nekoliko se udaja: to je označba grške vlade.

Angleži in Francozi utrjujejo Solun.

Ko so bile četverosporazumove čete v krvavi bitki pri Dojranu in Gevgeliju od Bolgarov hudo tepene, so se umaknile na grško ozemlje in so se lotile utrjevanja Soluna. Angleško-francosko vojaštvo, ostanki srbske armade in srbski begunci morajo sedaj noč in dan delati okope in strelske jarke pred Solunom. Črta okopov se razteza 20 do 25 km nad Solunom in sicer v polkrogu. Utrjevalna črta se začneja pri kraju Topšin, ki leži 23 km severozahodno od Soluna (ob Vardarju).

Sedanja bojna črta angleško-francoskih čet.

Kakor poroča italijanski list „Secolo“, stoji sedaj glavna sila angleško-francoskih čet v bližini mesteca Kilkiš (južno od Dojrana). Prednje sovražne straže stojijo na kolodvoru v Dojranu, le malo oddaljene od Bolgarov.

Polotok Kalkidike utrjujejo.

Rimska „Tribuna“ javlja iz Aten: Četverozvezne čete si kar najpridnejše grade novo obrambeno črto na polotoku Kalkidike s Kasandro kot oporiščem, kamor vozijo ogromne množine vojnega gradiva. Polotok Kalkidike leži jugoizhodno od Soluna.

Solun — nov Gibraltar.

Švicarski listi pišejo, da Anglija Soluna sploh ne misli več vrniti Grški, ampak ga misli ohraniti za se kot nekaj drug Gibraltar. (Gibraltar je kraj in vodni prevoz med Španijo in severno Afriko). Angleški kramar ve, da je Solun velevažno trgovsko pristanišče na Balkanu, radi tega je svoje mreže tako razpredel, da bi Solun končno ostal njegova last. Za te angleške načrte vedo Grki, vedo Bolgari, Avstrijci, in Nemci. Zato bo gotovo boj za Solun eden najhujših bojov na Balkanu.

Avstrijci in Nemci ob grški meji.

Nekateri listi poročajo, da stoji ob grško-bolgarski meji avstrijsko-nemška armada, ki šteje okrog 200.000 mož. Ta armada je pripravljena, da v agoden trenutku udari na Angleže in Francoze pred Solunom.

Kaj bo z Bolgari?

Grčija in Bolgarija sta se v toliko sporazumele, da se je določil ob grško-bolgarski meji 8 km širok pas nepristranskega ozemlja, katerega ne sme prestopiti ne noben grški in ne bolgarski vojak. Nekatera poročila pravijo, da bodo Bolgari šli v boj zoper Angleže in Francoze na grška tla le tedaj, ako bi Avstrijci in Nemci to izrecno zahtevali.

Bolgari pokopali 27.000 Angležev in Francozov.

Iz Sofije se poroča, da so Bolgari na macedonskem bojišču zagrebli 27.000 mrtvih Angležev in Francozov.

Volitve na Grškem.

Sredi bojnega šuma so se preteklo nedeljo, 19. decembra, na Grškem vršile volitve v državni zbor. Kakor znano, je vlada prejšnji državni zbor, v katerem je imela stranka četverosporazumovega prijatelja Venizelosa večino, razpustila. Sedanjih volitev se Venizelosa stranka ni udeležila. Nasproti so si le stale vladna stranka, ki želi, da bi ostala Grčija še tudi nadalje nepristranska, in več manjših strank. Poročila, došla v sredo, dne 22. decembra, pravijo, da je dosegla vladna stranka pri volitvah znatno večino. Sodi se, da bo stranka nekdanjega ministrskega predsednika Gunarisa štela 220—250 članov.

Angleško-francoski poraz pri Dardanelah

Iz Carigrada se dne 20. decembra poroča: V noči od 18. na 19. decembra ter predpoldne dne 19. decembra so pričele turške čete po hudi artilerijski predpripravi na ozemlju pri Anaforti in Ari Burnu na južno-zapadnem delu polotoka Galipoli s krepkim napadom proti angleško-francoskim postojankam. Da bi sovražnik zadrževal priprave turških čet za napad, je istega dne popoldne z vsemi svojimi silami začel napadati Seddil-Bahr (južni del polotoka Galipoli). Napad angleško-francoskih čet se je popolnoma izjalovil. Nato so Francozi in Angleži, ko so uvideli, da turški napad na severu vedno bolj napreduje, z